

Малютін О. К.,

кандидат економічних наук,
доцент кафедри менеджменту
ЗЕД та євроінтеграції
Сумського національного
аграрного університету

ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ВЕКТОР-СТРУКТУРИ ЕКОНОМІКИ В КОНТЕКСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Проаналізовано географічно-галузеве спрямування інвестицій у вітчизняну економіку. Досліджено інвестиційну вектор-структуру національної економіки в контексті рівня інвестиційної безпеки в окремих секторах економіки у відповідних регіонах країни. Здійснено позиціонування регіонів України з погляду коливання інтенсивності інвестиційної вектор-структури та кутів повороту векторів.

The analysis of geographically-oriented sectoral investment in the domestic economy is conducted. Investment vector-structure of national economy within the context of the level of investment security in certain sectors in the respective regions is discussed. Positioning of Ukrainian regions of in terms of fluctuations in intensity of investment vector structure and rotation angles of vectors is conducted.

Ключові слова: інвестиції, структура, асиметрія, вектор, економічна безпека.

Головним фактором економічної безпеки держави є інвестиції, які спрямовуються в основні фонди та в людський капітал, дають можливість їх відтворення, підтримують конкурентоспроможність економіки, гарантують стійке економічне зростання при утриманні на безпечному рівні різносторонніх параметрів, що характеризують економічну систему країни.

Важливою умовою стабільного економічного розвитку та збереження економічної безпеки є динамічне зростання інвестиційного потенціалу. Саме обсяги, структура й ефективність використання інвестиційних вкладень визначають результати діяльності суб'єктів господарювання, перспективи їх розвитку, а також рівень конкурентоспроможності економіки в цілому.

Для ефективного управління інвестиційною складовою економічної безпеки важливим є подолання суперечності між необхідністю рівномірного рівня інвестиційної безпеки регіонів і галузей та значною диференціацією їхнього розвитку; між потребою підтримання незалежності економіки й доцільністю залучення іноземного капіталу; між швидкістю виникнення інвестиційного ризику та оперативністю його нейтралізації. Це дасть змогу змінити ситуацію в інвестуванні та сформувати оптимальний рівень інвестиційної безпеки.

Вивчення інвестиційної вектор-структури економічної системи дає змогу повніше охарактеризувати інвестиційне забезпечення економічної безпеки та комплексно дослідити структурні тенденції в інвестуванні відповідних галузей національної економічної сфери, спричинені змінами рівня економічної безпеки

© Малютін О. К., 2012

національної економіки. Виявлення структурних зсувів у інвестиційному забезпеченні економічної системи дасть можливість спрогнозувати в подальшому необхідний обсяг інвестиційних резервів у відповідних економічних підсистемах, потрібних для зростання національної економіки.

Актуальним питанням проблематики підвищення ефективності інвестиційної діяльності в країні присвячено праці таких науковців, як О. Білорус, О. Власюк, В. Геєць, Б. Губський, Я. Жаліло, В. Кириленко, В. Мунтян, С. Науменкова, Г. Пастернак-Таранушенко, С. Пирожков, А. Сухоруков.

Водночас проблеми розподілу інвестицій у контексті географічно-галузевого спрямування надзвичайно різноманітні й багатопланові, а отже, потребують додаткового дослідження й пошуку шляхів їх розв'язання.

Аналіз структури національної економіки в розрізі основних видів економічної діяльності дасть можливість обґрунтувати пріоритетні напрями інвестиційних капіталовкладень як головного фактора економічних перетворень. Тому метою статті є реальна оцінка сучасної картини інвестування в Україні, структурних зсувів у національній економіці, що, на наш погляд, є визначальним при формуванні оптимальної схеми капіталовкладень у рамках реалізації національної стратегії економічної безпеки.

Проведемо аналіз динаміки структури економіки України в розрізі основних видів економічної діяльності з урахуванням інвестиційного фактора (табл. 1).

Аналіз даних таблиці свідчить, що найбільш швидкими темпами відбувалися зсуви зростання частки таких видів економічної діяльності в структурі економіки:

- добувної промисловості в 2007 та 2009 рр. (на 20,16 та 25,43 % відповідно);
- виробництва й розподілення електроенергії, газу та води, освіти, охорони здоров'я та надання соціальної допомоги в 2009 р. (на 16,80, 20,33 та 24,88 % відповідно).

Одночасно спостерігалися структурні зсуви в бік зниження частки у ВВП:

- сільського господарства, мисливства, лісового господарства в 2006 та 2007 рр. (на 12,60 та 13,10 % відповідно);
- переробної промисловості та будівництва в 2009 р. (на 11,44 та 30,03 % відповідно).

Окремі види економічної діяльності в 2005—2010 рр. характеризувалися структурними змінами різностороннього спрямування. Так, у сільському господарстві структурний зсув був зумовлений зниженням частки продукції зазначеної галузі у ВВП, але при цьому істотно збільшився обсяг інвестицій в основний капітал. Зовсім іншу ситуацію можна спостерігати в торгівлі, у сфері ремонту автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку, в діяльності транспорту та зв'язку. Там, при зменшенні частки інвестицій в основний капітал, збільшилася частка випуску продукції у ВВП країни.

Структурні зсуви в національній економіці за досліджуваний період характеризувалися нестійкою тенденцією інвестування в основний капітал (табл. 2).

Із табл. 2 видно, що великий обсяг інвестицій (майже 30 %) спрямовується в інші види економічної діяльності. Левову частку тут займають операції з нерухомим

Таблиця 1. Зсуви у структурі економіки України в розрізі основних видів економічної діяльності за 2005—2010 рр.

Показник	Роки	Вид економічної діяльності										Інші види економічної діяльності
		Господарство, мисливство, лісове господарство	Добувна промисловість	Переробна промисловість	Виробництво і розподілення електроенергії, газу та води	Будівництво	Торгівля; ремонт автомобілів, підготовчих і виробів	Діяльність транспорту та зв'язку	Освіта	Охорона здоров'я та надання соціальних допомог	Інші види економічної діяльності	
Продукція	Частка у ВВП, %	2005	9,52	4,13	40,07	3,60	4,60	10,00	9,16	2,90	2,30	13,72
		2006	8,32	3,90	38,63	4,00	5,42	10,35	9,10	3,00	2,40	14,88
		2007	7,23	3,67	37,58	3,89	6,02	11,06	8,63	2,94	2,29	16,69
		2008	7,53	4,41	36,27	3,75	5,66	11,58	8,31	3,00	2,21	17,28
		2009	8,07	4,01	32,12	4,38	3,96	12,23	9,35	3,61	2,76	19,51
		2010	8,17	5,03	33,96	4,50	4,23	11,32	9,02	3,64	2,80	17,33
		2006/05	-12,60	-5,56	-3,59	+11,11	+17,82	+3,50	-0,65	+3,44	+4,34	+8,45
		2007/06	-13,10	-5,89	-2,71	-2,75	+11,07	+6,85	-5,16	-2,00	-4,58	+12,16
		2008/07	+4,14	+20,16	-3,48	-3,59	-5,98	+4,70	-3,70	+2,04	-3,49	+3,53
		2009/08	+7,17	-9,07	-11,44	+16,80	-30,03	+5,61	+12,51	+20,33	+24,88	+12,90
2010/09	+1,23	+25,43	+5,72	+2,73	+6,81	-7,44	-3,52	+0,83	+1,44	-11,17		
Інвестиції	Частка у загальному обсязі інвестицій, %	2005	5,40	8,70	24,10	4,90	5,30	8,20	18,10	0,90	1,40	23,00
		2006	5,80	6,86	24,04	4,86	5,00	9,30	16,20	1,00	1,50	25,44
		2007	5,10	6,40	23,80	3,90	4,80	9,40	16,80	0,90	1,40	27,50
		2008	7,20	7,20	21,00	4,70	5,30	10,60	14,00	1,00	1,50	27,50
		2009	6,20	9,20	23,30	5,50	3,50	9,30	16,20	1,00	1,30	24,50
		2010	7,20	9,10	20,00	5,10	2,90	6,90	17,00	1,10	1,60	29,10
		2006/05	+7,40	-21,14	-0,24	-0,81	-5,66	+13,41	-10,49	+11,11	+7,14	+10,60
		2007/06	-12,06	-6,70	-0,99	-19,75	-4,00	+1,07	+3,70	-10,00	-6,66	+8,09
		2008/07	+41,17	+12,5	-11,76	+20,51	+10,41	+12,76	-16,66	+11,11	+7,14	0
		2009/08	-13,88	+27,77	+10,95	+17,02	-33,96	-12,26	+15,71	0	-13,33	-10,90
2010/09	+16,12	-1,08	-14,16	-7,27	-17,14	-25,80	+4,93	10,00	+23,07	+18,77		

Джерело: розраховано з використанням матеріалів Державної служби статистики України.

Таблиця 2. Обсяги інвестування в основний капітал за видами економічної діяльності у 2005—2010 рр., млн грн

Рік	Сільське господарство, мисливство, лісове господарство	Добувна промисловість	Переробна промисловість	Виробництво й розподілення електроенергії, газу та води	Будівництво	Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	Діяльність транспорту та зв'язку	Освіта	Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	Інші види економічної діяльності
2005	5 016	8 107	22 399	4 525	4 929	7 614	16 887	870	1 297	21 412,10
2006	7 309	8 594	30 113	6 096	6 300	11 655	20 329	1 164	1 835	31 864,53
2007	9 519	12 142	44 823	7 376	9 107	17 778	31 709	1 651	2 518	51 833,60
2008	16 890	16 767	48 976	10 875	12 469	24 695	32 558	2 322	3 531	64 097,27
2009	9 382	13 914	35 322	8 421	5 324	14 091	24 555	1 484	1 931	37 185,12
2010	12 230	15 613	34 230	8 714	4 966	11 829	29 084	1 872	2 753	49 787,48

Джерело: складено з використанням матеріалів Державної служби статистики України.

майном (понад 20 % загального обсягу інвестицій в основний капітал). Близько 10 % припадає на фінансову діяльність, діяльність готелів та ресторанів, державне управління, надання комунальних та індивідуальних послуг, діяльність у сфері культури та спорту.

Структурні зсуви, що характеризують інвестування в інші види економічної діяльності, досить великі (див. табл. 1). Негативним є той факт, що структурні зміни в бік зростання інших видів діяльності в загальному обсязі інвестицій у основний капітал впливають на насиченість фінансовими ресурсами виробництва, яке відчуває значну потребу в додатковому капіталі.

Однією з причин такої несприятливої динаміки структурних зсувів у економіці науковці вважають недосконалість механізму можливого вільного переливу та розподілу капітальних ресурсів між окремими секторами економічної системи¹. Водночас, із економічного погляду, вдосконалення галузевої структури інвестицій — це важливий фактор поліпшення структури національної економіки в цілому.

Для більш повного уявлення про структурні зміни в економіці України розглянемо регіональний аспект розвитку вітчизняної інвестиційної структури.

Використовуючи підхід, запропонований О. Ю. Красильниковим для дослідження змін у структурі регіональних економічних систем, вважатимемо асиметрію структурних зсувів у інвестиційній структурі національної економіки порушенням симетрії регіональної інвестиційної структури.

Нами розраховано асиметрію зсувів інвестиційної структури в розрізі основних видів економічної діяльності регіонів України в 2005—2010 рр. Проведені розрахунки дали змогу визначити рівень асиметрії інвестиційної структури регіонів країни.

¹ Красильников О. Ю. Структурные сдвиги в экономике современной России. — Саратов: Научная книга, 2000. — С. 111.

Слід зазначити, що така асиметрія притаманна всім (без винятку) регіонам України (рисунок). Найвищий рівень асиметрії інвестиційної структури (понад 100 %) має місце в Дніпропетровській, Житомирській, Запорізькій, Івано-Франківській, Кіровоградській, Луганській, Полтавській, Рівненській, Хмельницькій областях. Яскравим проявом структурного зсуву інвестиційної структури у цих регіонах є структурні зміни в бік збільшення інвестицій в основний капітал у промисловості (коефіцієнт асиметрії становив від 20 до 60 %).

У таких регіонах, як Автономна Республіка Крим, Вінницька, Волинська, Закарпатська, Івано-Франківська, Київська, Хмельницька, Чернівецька області, м. Київ та м. Севастополь, можна спостерігати високий рівень асиметрії при інвестуванні в операції з нерухомим майном, оренду, інжиніринг та надання послуг підприємцям.

Високий рівень асиметрії відзначався в процесі інвестування в основний капітал сільського господарства Кіровоградського, Херсонського, Черкаського регіонів.

Невисокі рівні асиметрії спостерігалися при інвестуванні в основний капітал будівництва, торгівлі, сферу ремонту автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку, діяльності готелів та ресторанів, діяльності транспорту та зв'язку, освіти, охорони здоров'я та надання соціальної допомоги, а також в інші види діяльності (фінансова, державне управління тощо) в переважній більшості регіонів України.

Зазначені структурні зсуви в інвестиційній структурі регіонів та високий рівень коефіцієнта сукупної асиметрії вкладеного капіталу в 2005—2010 рр. у розрізі основних видів економічної діяльності пояснюються територіальною спеціалізацією. Так, окремі регіони України є промисловими, деякі — сільськогосподарськими, інші — туристичними і т. п. Тому підсилення територіальної економічної спеціалізації є головною причиною збільшення регіональної асиметрії інвестиційної структури.

У цілому слід зазначити, що асиметричні інвестиційні структурні зміни зумовлюють збільшення структурної симетрії міжрегіонального економічного співробітництва.

Нормальним вважатимемо такий рівень асиметрії структурних зсувів інвестиційної структури регіонів України, який буде підвищувати ефективність економічної структури країни в цілому, не погіршуючи при цьому становища жодного з регіонів. Тому при зниженні негативного впливу диспропорцій структурних зсувів в інвестиційній структурі регіонів набуває актуальності питання формування механізму міжгалузевого переливу капіталу в рамках одного чи декількох регіонів. Це, своєю чергою, сприятиме вирівнюванню їхнього економічного розвитку та синергетичній взаємодії структурних зсувів в інвестиційній структурі вітчизняних територій.

Дослідження структурних змін повинно проводитися на основі узагальнюючих показників². Найпоширенішими показниками кількісної оцінки ступеня

---

² Региональная статистика: Учебник / Под ред. В. М. Рябцева, Г. И. Чудилина. — М., 2001. — С. 43, 44.

Джерело: побудовано автором за власними розрахунками.

Рисунок. Сукупний коефіцієнт асиметрії зсувів інвестиційної структури в розрізі основних видів економічної діяльності регіонів України у 2005—2010 рр., %

структурних змін є такі: інтегральний показник Салаї, індекс Рябцева — Чуділіна, квадратичний коефіцієнт “абсолютних” структурних зсувів.

В усіх кількісних показниках застосовується принцип лінійного або квадратичного відхилення. Чисельник усіх без винятку показників представляє масу структурного зсуву (різниця між частками в поточному та базовому періодах).

У процесі дослідження інвестиційної структури національної економіки в розрізі основних видів економічної діяльності використовуємо всі наведені показники для більш повної характеристики аналізованого явища. Отримані результати подано в табл. 3.

Із таблиці видно, що інвестиційна структура в розрізі основних видів економічної діяльності протягом 2006—2010 рр. не зазнавала істотних структурних

Таблиця 3. Узагальнюючі показники структурних змін інвестиційної структури за основними видами економічної діяльності в Україні у 2006—2010 рр.

Показник	2006	2007	2008	2009	2010
Індекс структурних змін Салаї	0,054338	0,048573	0,079611	0,094366	0,08028
Індекс Рябцева — Чуділіна	0,04632	0,030109	0,057815	0,067044	0,077831
Квадратичний коефіцієнт “абсолютних” структурних зсувів	1,201432	0,797145	1,51921	1,724529	2,001999

Джерело: розраховано автором.

змін. Але всі без винятку коефіцієнти показують нарощення структурних змін в інвестиційній структурі країни після 2008 р. (майже удвічі).

Наукова література містить математичні докази того, що вказані показники не є пропорційними куту повороту досліджуваних вектор-структур, а також засвідчує неможливість їх застосування у випадку, коли максимальне значення досліджуваних часток перевищує мінімальне більше ніж удвічі.

Тому для більш повної оцінки структурних змін в інвестиційній структурі вітчизняного господарства в розрізі основних видів економічної діяльності використовуємо геометричний метод визначення показника зсувів. Згідно з цим показником частки інвестицій в основний капітал за видами економічної діяльності визначатимуться векторами, інтенсивність зсувів — їхньою довжиною, а напрям структурних змін — кутом повороту³.

Враховуючи отримані результати (див. табл. 3), проведемо розрахунки в цілому для інвестиційної структури вітчизняного господарства в розрізі основних видів економічної діяльності, а також для окремого регіону України, беручи до уваги територіальну структуру інвестицій в основний капітал із розбивкою на два періоди — до 2008 р. та після нього.

Результати розрахунків наведемо в табл. 4.

Аналіз даних таблиці дає змогу констатувати наявність високої інтенсивності зсувів в інвестиційній структурі регіонів за досліджуваний період. Починаючи з 2008 р. можна спостерігати істотне підвищення інтенсивності структурних змін у Вінницькій, Волинській, Житомирській, Запорізькій, Кіровоградській, Чернівецькій областях (більше ніж удвічі). Уповільнення процесів інтенсивності структурних зсувів відбулося в Донецькій, Закарпатській, Івано-Франківській, Київській, Миколаївській, Полтавській, Сумській, Тернопільській, Хмельницькій, Чернігівській областях.

Досліджуючи загальний кут зміни інвестиційної вектор-структури в розрізі окремих регіонів, доходимо висновку про високі значення цього показника майже по всіх регіонах. Найбільший кут зміни інвестиційної вектор-структури у міста Севастополь ($53,35^\circ$). Київська, Миколаївська, Херсонська області мають кут зміни вище 40° . АР Крим, Івано-Франківська, Львівська, Тернопільська, Хмельницька, Черкаська, Чернівецька області — більше 30° . Найменший показник у Луганській області (8°). У всіх інших регіонах кут зміни інвестиційної вектор-структури за 2005—2010 рр. перебуває в діапазоні від 15° до 30° .

У цілому по Україні загальний кут зміни інвестиційної вектор-структури в досліджуваному періоді становив $16,84^\circ$, а інтенсивність структурних змін зменшилася.

Вивчення коливань інтенсивності інвестиційної структури та зміни кутів повороту векторів протягом 2005—2010 рр. надало можливість визначити

³ Вертакова Ю. В., Кузьбожева Э. Н., Самофалова Е. В. Прогнозирование и индикативное планирование в регионе / Под ред. Э. Н. Кузьбожева. — Курск: Изд-во Курск. ГТУ, 2001. — 124 с.

Таблиця 4. Аналіз інвестиційної структури вітчизняного господарства в розрізі основних видів економічної діяльності за регіонами у 2005–2010 рр. за критерієм “вектор”

Регіон	Період			
	2005–2008		2008–2010	
	Довжина вектора	Кут повороту вектора, градус	Довжина вектора	Кут повороту вектора, градус
Україна	8,25954	9,972907	5,57315	6,873092
Автономна Республіка Крим	11,9733	17,72738	12,04907	16,43533
Вінницька обл.	6,601515	8,452799	11,78813	15,07181
Волинська обл.	5,374012	5,771901	20,28694	22,82268
Дніпропетровська обл.	8,181687	8,580191	8,9073	7,104986
Донецька обл.	15,6812	9,225524	7,333485	7,528597
Житомирська обл.	7,797435	8,114865	19,01578	10,53095
Закарпатська обл.	17,86841	23,35192	4,741308	5,66517
Запорізька обл.	7,613147	6,488692	20,447	11,84095
Івано-Франківська обл.	16,3487	19,44072	13,23254	14,42198
Київська обл.	19,988	23,68931	14,28216	16,64862
Кіровоградська обл.	7,031358	7,163166	15,6595	17,50762
Луганська обл.	7,572318	4,261178	7,475293	4,429928
Львівська обл.	12,18113	15,37733	12,31909	16,55758
Миколаївська обл.	21,43362	18,65505	19,40361	21,88893
Одеська обл.	7,703246	9,999366	9,771387	12,39437
Полтавська обл.	12,79531	9,604204	11,17318	9,408876
Рівненська обл.	11,26499	12,67002	14,0556	13,43182
Сумська обл.	16,18394	17,38485	10,01998	11,78294
Тернопільська обл.	14,25412	18,00471	12,11941	15,14553
Харківська обл.	11,01272	13,33603	12,86623	14,49107
Херсонська обл.	14,9566	18,42458	17,86897	22,28216
Хмельницька обл.	18,83029	22,28673	15,60641	17,00919
Черкаська обл.	14,99467	16,95324	14,78716	16,56224
Чернівецька обл.	8,708616	10,9822	19,95846	22,77479
Чернігівська обл.	12,57776	12,94247	10,005	12,53649
м. Київ	7,982481	10,64864	8,151074	10,7781
м. Севастополь	24,69372	30,83767	22,23376	22,51625

Джерело: розраховано автором.

розташування кожного регіону України з позиції трансформації інвестиційного розвитку (табл. 5).

Планомірний розвиток інвестиційного процесу можна спостерігати в таких регіонах, як АР Крим, Дніпропетровська, Луганська, Львівська, Черкаська області та м. Київ.

Інвестиційна вектор-структура національної економіки в рамках формування оптимальної схеми реалізації національної стратегії економічної безпеки буде характеризуватися не тільки обсягом інвестицій в основний капітал, а також

Таблиця 5. **Позиціонування регіонів України з погляду коливання інтенсивності інвестиційної вектор-структури та кутів повороту векторів у 2005—2010 рр.**

Регіон	Колівання		Місце регіону залежно від		Місце регіону в загальному рейтингу
	довжини вектора	кута повороту вектора, градус	інтенсивності коливання інвестиційної вектор-структури	інтенсивності коливання кутів повороту векторів	
Автономна Республіка Крим	0,07577	1,29205	1	9	4
Вінницька обл.	5,186615	6,619011	18	21	19
Волинська обл.	14,91293	17,05078	27	10	18
Дніпропетровська обл.	0,725613	1,475205	6	26	13
Донецька обл.	8,347715	1,696927	21	11	14
Житомирська обл.	11,21835	2,416085	23	13	17
Закарпатська обл.	13,1271	17,68675	26	27	25
Запорізька обл.	12,83385	5,352258	25	19	22
Івано-Франківська обл.	3,11616	5,01874	16	17	15
Київська обл.	5,70584	7,04069	19	22	21
Кіровоградська обл.	8,628142	10,34445	22	24	23
Луганська обл.	0,097025	0,16875	2	2	1
Львівська обл.	0,13796	1,18025	3	8	5
Миколаївська обл.	2,03001	3,23388	9	15	10
Одеська обл.	2,068141	2,395004	10	12	9
Полтавська обл.	1,62213	0,195328	7	3	4
Рівненська обл.	2,79061	0,7618	14	6	8
Сумська обл.	6,16396	5,60191	20	20	20
Тернопільська обл.	2,13471	2,85918	11	14	11
Харківська обл.	1,85351	1,15504	8	7	6
Херсонська обл.	2,91237	3,85758	15	16	12
Хмельницька обл.	3,22388	5,27754	17	18	16
Черкаська обл.	0,20751	0,391	5	4	3
Чернівецька обл.	11,24984	11,79259	25	25	24
Чернігівська обл.	2,57276	0,40598	13	5	7
м. Київ	0,168593	0,12946	4	1	2
м. Севастополь	2,45996	8,32142	12	23	16

Джерело: розраховано автором.

приростом іноземного інвестування, вартістю основних фондів і ступенем їх зносу, валовим виробництвом⁴.

У табл. 6 наведено коефіцієнти структурних зсувів у регіональній структурі економіки України в розрізі критеріїв інвестиційної безпеки.

Отже, всі показники відображають великі структурні зсуви у вартості основних фондів за регіонами України. На наш погляд, це передусім пов'язано з

⁴ Методика розрахунку рівня економічної безпеки України: Наказ Міністерства економіки України від 02.03.2007 № 60: [Електр. ресурс] — <http://www.me.gov.ua>.

інфляційними процесами у вітчизняній економіці та високим ступенем зносу основних фондів.

Таблиця 6. Коефіцієнти структурних змін у регіональній структурі в розрізі основних критеріїв інвестиційної безпеки за 2005—2010 рр.

Показник	Валовий регіональний продукт		Інвестиції в основний капітал		Іноземні інвестиції		Вартість основних фондів	
	2005—2008	2008—2010	2005—2008	2008—2010	2005—2008	2008—2010	2005—2008	2008—2010
Індекс структурних змін Салаї	0,04081	0,028207	0,115396	0,108912	0,298894	0,102887	0,160898	0,072481
Індекс Рябцева — Чуділіна	0,036282	0,018999	0,06349	0,079809	0,082127	0,096221	0,234106	0,04665
Квадратичний коефіцієнт "абсолютних" структурних зсувів	0,390631	0,205372	0,691259	0,828895	1,125394	1,416324	2,459098	0,556623
Кут повороту вектор-структури, градус	4,015892	2,073914	6,988872	8,497152	9,375198	7,288843	23,75897	5,238662

Джерело: розраховано автором.

Окрім основних фондів, слід відзначити великий загальний кут зміни вектор-структури іноземного інвестування в розрізі регіонів. Так, сукупний кут зміни за період 2005—2010 рр. становив близько 17°, тоді як у валовому регіональному продукті та в інвестиціях в основний капітал за регіонами — 6° та 15° відповідно.

Іноземні інвестори вкладають кошти в підприємства, що розташовані в регіонах з розвинутою інфраструктурою й досить високою платоспроможністю населення.

Склад регіонів — основних отримувачів іноземного капіталу за досліджуваній період істотно не змінився. Відзначимо лише зменшення інтенсивності іноземного капіталовкладення в такі регіони, як Автономна Республіка Крим, Закарпатська, Запорізька, Кіровоградська, Одеська, Полтавська, Сумська, Тернопільська, Чернігівська області. Безумовно, це є результатом діяльності місцевих адміністрацій та організацій. Слід зазначити, що для вітчизняної економіки важливим на нинішньому етапі є залучення у сферу спільного підприємництва нових територій.

Сукупні коефіцієнти структурних змін у регіональній структурі національної економіки в розрізі основних критеріїв інвестиційної безпеки показують більші відхилення за основними фондами та валовим продуктом у першому досліджуваному періоді, аніж у другому. Щодо обсягів інвестування в основний капітал регіону, а також іноземного капіталовкладення, то тут ситуація неоднозначна, оскільки показники структурних змін поводять себе неузгоджено (див. табл. 6).

У цьому сенсі важливим є виявлення зміни рівня інвестиційної безпеки з позиції географічно-галузевої спеціалізації народного господарства, що дасть змогу визначити вплив інвестиційної вектор-структури на рівень інвестиційної безпеки в окремій галузі народного господарства. У свою чергу, це спростить побудову оптимальної схеми реалізації національної стратегії економічної безпеки.